

Nimmer uitgegeven handschrift

Eerste Groninger woordenboek is teruggevonden

Streektaalfunctionaris Siemon Reker heeft het handschrift van het eerste Groninger woordenboek teruggevonden. Het boek is nimmer uitgegeven en het handschrift werd als verloren beschouwd. De vondst van het woordenboek betekent dat een belangrijke leemte in de kennis over de ontwikkeling van het Gronings kan worden ingevuld.

Het woordenboek werd geschreven door predikant P. Boeles. Hij heeft er jaren aan gewerkt en verzichtte de laatste correcties vlak voor zijn dood in 1875. Het boek

omvat 205 pagina's en vermoedelijk zo'n vierduizend trefwoorden.

Na Boeles' dood heeft geen enkele uitgever het boek willen uitgeven, waarom is niet bekend. In 1890 slaagde de Warffumer onderwijzer Helmer Molema er wel in een Groninger woordenboek te publiceren. Daarna kwam K. ter Laan in 1927 met een Groninger woordenboek.

'In het begin van de negentiende eeuw zijn wel woordenlijstjes van het Gronings opgesteld', licht Siemon Reker toe. 'De vondst van het woordenboek van Boeles betekent dus dat we nu door ver-

gelijkend onderzoek heel goed kunnen nagaan hoe het Gronings zich in de negentiende eeuw ontwikkelde heeft'.

Reker is als streektaalfunctionaris verbonden aan de provincie Groningen en aan de Groningse universiteit. Alleen uit de literatuur wist hij van het bestaan van Boeles' woordenboek af. Zo noemt K. ter Laan het in zijn Groninger Encyclopedie. Via Boeles' nazaten probeerde Reker het verloren gewaande woordenboek op te sporen. Hij wil niet aan de grote klok hangen waar hij het gevonden heeft. 'Ik heb het bij een hoogbejaarde man in het Westen gevonden. Die man heeft er geen belang bij nu allemaal vragen te krijgen die hij toch niet kan beantwoorden'.

Het ligt in de bedoeling het woordenboek, 117 jaar na voltooiing, alsnog te publiceren. De beoogde uitgever, de combinatie Forsten/Wolters Noordhoff, ziet het boek het liefst uitgegeven na vergelijkend onderzoek, zodat er allerlei bijzonderheden en dergelijke aan kunnen worden toegevoegd. Reker zelf zegt echter ook prijs te stellen op een integrale uitgave van het manuscript.